

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Powiedz mi jak mnie kochasz

Author: Adam Antoniewicz

Citation style: Antoniewicz Adam. (2018). Powiedz mi jak mnie kochasz. W: R. Cudak, W. Hajduk-Gawron, A. Madeja (red.), "Na wrywki : 100 cytatów z polskiej poezji i dramatu, które powinien znać także cudzoziemiec" (S. 280-282). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Powiedz mi jak mnie kochasz

O cytacie

Słowa te otwierają wiersz Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego *Rozmowa liryczna*, który jest zapisem dialogu pary zakochanych. Kobieta chce zapewnienia o przywiązaniu partnera („Powiedz mi jak mnie kochasz”). Mężczyzna odpowiada, wyliczając proste, codzienne czynności, w których przejawia się miłość. Jego słowa są bezpretensjonalne i szczerze, a wyliczenia zabawne, dzięki czemu w przekonujący sposób potwierdza swoje uczucie do ukochanej.

Kocham cię [...]
I gdy śpisz. I gdy pracujesz skupiona.
I gdy jajko roztłukujesz ładnie –
nawet wtedy, gdy ci łyżka spadnie.

Wiersz powstał w 1950 roku w leśniczówce na Mazurach. Jak większość *EROTYKÓW* Gałczyńskiego jest poświęcony żonie poety, Natalii.

O autorze i jego twórczości

Konstanty Ildefons Gałczyński (1905–1953) – poeta, satyryk, dramatopisarz. W młodości związany z grupą poetycką Kwadryga, publikował swoje utwory w skamandryckim „Cyruliku Warszawskim” oraz w prasie satyrycznej i politycznej w Warszawie. Ożenił się z Natalią Awałową, która była adresatką jego wierszy miłosnych. Brał czynny udział w II wojnie światowej. Na początku kampanii wrześniowej trafił do niewoli radzieckiej, z której został przeniesiony do niemieckiego obozu jenieckiego w Altengrabow. Po wojnie wielokrotnie zmieniał miejsce zamieszkania, rezydował m.in. w: Paryżu, Brukseli, Krakowie, Szczecinie, by na stałe osiąść w Warszawie.

Poezja Gałczyńskiego charakteryzuje się połączeniem liryki z warstwą humoru, GROTESKI i absurdu. Młodego poetę pociągało wesołe, cygańskie życie, fantastyczny świat daleki od nudnej codzienności, czemu dał wyraz w swoich utworach. Twórczość Gałczyńskiego najbardziej znana jest za sprawą paradramatycznej serii podszytych absurdem

humoresek **TEATRZYK ZIELONA GĘŚ**. Mimo łatki kpiarza w swojej poezji starał się także poruszać ważne tematy, jak: miłość, śmierć, przywiązanie do ojczyzny, wartości etyczne.

Nawiązania

Rozmowa liryczna została wykonana i nagrana przez Krzysztofa Kolbergera i Annę Romantowską na płycie *Strofy dla ciebie* w 1999 roku.

Warto wiedzieć

- **EROTYK** – zob. **I nie miłować ciężko, i miłować / Nędzna pociecha*
- **GROTESKA** – zob. **Dla zakochanych to samo staranie – co dla umarłych*
- **TEATRZYK ZIELONA GĘŚ** – stworzone przez K.I. Gałczyńskiego krótkie miniatury dramatyczne, operujące językiem groteski i absurdu, czerpiące humor ze scenek rodzajowych zasadzających się na gagach, wyśmiewające największe przywary Polaków. Publikowano je co tydzień w „Przekroju”. Gałczyński wykreował w nich szereg postaci, jak: Osiołek Porfirion, Alojzy Gzęgźółka, Czarny Piotruś, Hermenegilda Kociubińska, które uosabiały cechy Polaków w sposób karykaturalny i przejaskrawiony.

Z opracowań

W *Rozmowie lirycznej* Gałczyńskiego występują składniki mowy potocznej, osadzonej w konkretnej, codziennej sytuacji, która wpływa w znacznym stopniu na język utworu: „Kocham cię w kapeluszu i w berecie, I gdy jajko roztlukujesz ładnie, nawet wtedy, gdy ci łyżka spadnie, W taksówce, W kaloszach — boso...” itp. Oprócz tych wyrażeń potocznych, prozaicznych występują poetyzmy „Kocham cię w słońcu. I przy blasku świec, jak treść lata...” itp. [...] Czemu miały służyć użyte środki stylistyczno-językowe? Miłość prawdziwa jest – zdaniem poety – uczuciem codziennym, intensywnym i dającym poczucie szczęścia; to nie romantyczne wzloty i upadki zwątpienia, rozczarowania, ale bliski i serdeczny związek. Proponował poeta typ uczuciowości, która jest też odległa od wzorców liryki sentymentalnej.

Pozycja Gałczyńskiego na mapie poezji polskiej jest na pewno wyjątkowa. Stworzył on bowiem wzór liryki na wskroś indywidualny i nie mający podobnego sobie w poezji polskiej. Fakt ten dlatego można za szczególnie interesujący, iż Gałczyński nie odcinał się ani od tradycji literackiej, ani od pewnych gotowych już i uznanych norm postaw twórczych. Z pewnej sumy wzorów literackich korzystał on w sposób w niczym nie naruszający indywidualnego wyglądu jego poezji. Podkreślić również wypadnie znaczenie Gałczyńskiego humorzysty. Jego dowcip dał początek całej niemalże szkole humorystów, rozpoczął panowanie absurdałnego poczucia humoru we współczesnej polskiej literaturze.

Wyka 1970, LXXVIII

Bibliografia

- Wilkoń T., 2010: *Poematy Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego*. Katowice.
Wyka M., 1970: *Wstęp*. W: Gałczyński K.I.: *Wybór poezji*. Wrocław.

Adam Antoniewicz